

ความกล้า(ทำ)ดี

โลกเรามีนิยามความเก่งหลายแบบ แต่มีแบบไหนบ้างที่จะใช้เป็นหลักในการวัดความเก่งหรือสถานะผู้นำเพื่อประคับประคองให้โลกเราดำเนินไปบนวิถีแห่งความยั่งยืน ทำไมคนเก่งหลายคนจึงเก่งแบบเฉาโก (Cunning) เก่งเอาตัวหรือหักพรอคพวกรอด แถมยังเป็นที่ยกย่องในสังคม และถูกยึดเป็นต้นแบบที่สร้างพลังบันดาลใจให้กับคนรุ่นใหม่

“ความกล้าดี” อาจทำให้คนส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกในเชิงลบ อย่างเช่น “คุณกล้าดีอย่างไรถึงมาพูดกับผู้ใหญ่แบบนี้” ถึงแม้ว่าคนจำนวนมากจะรู้จักผิดชอบชั่วดี แต่ก็ไม่ใช่ทุกคนที่จะทำตามมโนธรรมในจิตใจ และประเด็นที่น่าเป็นห่วงก็คือมีน้อยคนนักที่จะกล้าลุกขึ้นมาต่อสู้กับการเอาเปรียบในสังคม โดยอ้างว่ากลัวเสียตัว กลัวถูกเขม่น บอกกับตนเองว่าน้ำน้อยยอมแพ้ไฟ ความกล้าดีที่เป็นความกล้าที่จะเกิดจากความละตัวตน ไม่ใช่การลุกขึ้นมาทำดีทำต่อยหรือโต้เถียงเพราะอยากเอาชนะ แต่เพราะปรารถนาจะเห็นสังคมโดยรวมเกิดความเกื้อกูลกันอย่างยั่งยืน จึงเป็นความเก่งที่มาจากความพอเพียงและมีความสุขในการเห็นความเป็นปึกแผ่นในสังคม คนที่มีความกล้าดีจึงใช้ชีวิตโดยเอาปัญญาที่มีมโนธรรมและจริยธรรมเป็นที่ตั้ง ทำทุกอย่างจากความเชื่อข้างในลึกๆ ดำรงชีวิตอย่างดี มีความสงบในจิตใจ เพราะทำในสิ่งที่คิด และคิดในสิ่งที่ทำ

องค์กรที่มีคนลักษณะนี้เป็นผู้นำ และทำให้วัฒนธรรมขององค์กรมีความกล้าดีด้วย จะเป็นองค์กรที่มีจุดยืนชัดเจน มีความเข้าใจและปฏิบัติตามพันธกิจ ทำให้เกิดระบบบริษัทที่ทันต่อสถานการณ์ เมื่อไม่ต้องการเอาเปรียบสังคมหรือคู่แข่งโดยการซิกแซ็ก จึงจำเป็นต้องหาวัฒนธรรมใหม่ๆ ขึ้นมาสร้างคุณค่า องค์กรเหล่านี้จึงเป็นที่เชื่อถือของประชาชน องค์กรประกอบความเก่งหรือภาวะผู้นำแบบกล้าดีมีประเด็นหลักดังนี้

1. ไม่ยึดตนเป็นที่ตั้ง (Selflessness) ไม่เห็นแก่ตัว การเห็นตัวตนและผู้อื่นมีความเสมอภาค เป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยเป็นหลักของพรหมวิหาร (เมตตา กรุณา มุชิตา อุเบกขา) แต่มันยังผู้นำที่มีอำนาจหากสามารถคิดได้เช่นนี้ ก็เคารพในความเสมอภาคของคนรอบข้าง ไม่ใช่สิทธิตามอำนาจเพื่อความสะดวกสบายของตนหรือพวกพ้อง เมื่อองค์กรต้องเผชิญกับภาวะวิกฤต การไม่เอาตนเป็นที่ตั้ง จะทำให้เกิดการแก้ปัญหาโดยไม่ยึดเอาผลประโยชน์ ศักดิ์ศรีหรือความอยู่รอดของตนเป็นที่ตั้ง เป็นการสร้างความยั่งยืนขององค์กรอย่างแท้จริง

2. มีปัญญาเฉลียวมองโลกอย่างเป็นระบบ คนฉลาดบางคนอาจไม่มีความเฉลียวใจ เพราะยึดอยู่กับมุมมองเดิมๆ เมื่อไม่สามารถเปิดใจรับมุมมองใหม่ๆ ยึดติดกับรูปแบบ กลายเป็นคนขวางโลกไป

3. ระเบิดมโนธรรมและสร้างแรงศรัทธา ไม่ยึดตนเป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดของความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่มงมายเชื่อในการให้ เชื่อว่าเป็นหน้าที่ในการที่จะรักษาสังคมให้เป็นปึกแผ่นและเกื้อกูลกัน ระเบิดความเชื่อออกมาเป็นพลังในการทำงานเพื่อส่วนรวม พร้อมทั้งใช้ความเมตตาในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและนุ่มนวลใจรับฟัง ทำให้เกิดกระบวนการ “เข้าใจ เข้าถึง แล้วจึงพัฒนา” ตามหลักการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

4. สร้างแรงบันดาลใจในการร่วมอยู่ร่วมเจริญ สร้างแรงบันดาลใจและโน้มน้าว หลากหลายกลุ่ม หลากหลายความเชื่อให้มาประสานมือประสานใจดำเนินการร่วมกัน เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน ประพฤติตนด้วยความซื่อตรงเพื่อคงความเป็นปึกแผ่นและความเกื้อกูลในสังคม ไม่ทำลายความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และความไม่เข้าใจกัน โลกเราก็จะสงบสุขมากขึ้น

แหล่งที่มา : “คิดเป็นเห็นต่าง” กุลเวช เจนวัฒนวิทย์ หนังสือพิมพ์ โปสทูเดย์

ฉบับวันที่ 12 มกราคม 2558

